

The Venice Charter

*translated
in*

FINNISH

FINLANDAIS

ICOMOS National Committee using this version:

Finland/Finlande

KANSAINVÄLINEN JULISTUS MONUMENTTIEN SUOJELUSTA

Toinen historiallisia monumentteja käsitellyt arkkitehtien ja teknisten asiantuntijoiden kansainvälinen kongressi, Venetsia, 1964.

Aikaisempien polvien historialliset monumentit ovat täynnä sanomaa menneestä ja ovat nykyäänkin ikivanhojen perinteiden eläviä todistuskappaleita. Kansat ovat tulossa yhä tietoisemmiksi inhimillisten arvojen yhteisyydestä ja pitävät menneisyyden monumentteja yhteisenä perintönään. Ymmärretään yhteinen vastuu niiden säilyttämisestä tuleville polville. Meidän velvollisuutenamme on jättää ne jälkeemme kaikessa aitoudessaan.

On olennaista, että vanhojen rakennusten suojelua ja restaurointia ohjaavat periaatteet sovitaan ja kirjataan kansainvälisellä pohjalla. Jokainen maa on vastuussa periaatteiden soveltamisesta oman kulttuurinsa ja omien perinteidensä puitteissa.

Ateenan julistus vuodelta 1931 määritteli ensimmäisen kerran nämä peruseriaatteet. Se oli auttamassa alkuun laajaa kansainvälistä liikettä, joka on konkretisoitunut kansallisissa asiakirjoissa, ICOMin ja UNESCO:n toiminnassa ja jälkimmäisen perustamassa Kulttuuriomaisuuden säilyttämisen ja entistämisen kansainvälisessä tutkimuskeskuksessa (ICCROM). Yhä mutkikkaammiksi ja moninaisimmiksi käyneitä ongelmia on käsitelty yhä tietoisemmin ja niitä on tutkittu kriittisesti. On aika ottaa julkilausuma uuden tarkastelun kohteeksi, jotta periaatteet voidaan selvittää perusteellisesti ja laajentaa julkilausumaa uudella asiakirjalla.

Venetsiassa 25.-31.5.1964 kokoontunut toinen historiallisia monumentteja käsitellyt arkkitehtien ja teknisten asiantuntijoiden kansainvälinen kongressi hyväksyi tässä tarkoituksessa seuraavan tekstin:

MÄÄRITELMÄT

1. ARTIKLA

Historiallisten monumenttien käsite ei sulje sisäänsä vain yksittäistä arkkitehtuuriluomusta, vaan myös kaupunkien tai maaseudun rakennusryhmiä, joihin liittyy todiste tietystä sivilisaatiosta, merkittävästä kehityskulusta tai historiallisesta tapahtumasta. Tämä ei koske vain huomattavia taiteellisia luomuksia, vaan myös vaatimattomampia menneisyyden töitä, joille ajan kuluminen on antanut kulttuurimerkitystä.

2. ARTIKLA

Monumenttien konservoinnissa ja restauroinnissa on turvaututtava kaikkiin tieteen ja tekniikan haaroihin, joista voi olla apua arkkitehtuuriperinnön tutkimisessa ja säilyttämisessä.

TAVOITE

3. ARTIKLA

Monumenttien konservoinnin ja restauroinnin tarkoituksena on suojella niitä yhtä hyvin taideluomuksina kuin historiallisina todistuskappaleina.

SUOJELU

4. ARTIKLA

Monumenttien suojelussa on olennaista, että niiden hoito on pysyvästi järjestetty

5. ARTIKLA

Monumenttien suojelua helpottaa aina se, että niitä käytetään johonkin yhteiskunnallisesti hyödylliseen tarkoitukseen. Tällainen käyttö on siis toivottavaa, mutta se ei saa muuttaa rakennuksen pohjakaavaa tai taiteellista yleisilmettä. Uuden käytön vaatimia muutoksia voidaan tarkastella ja ne voidaan sallia vain näissä rajoissa.

6. ARTIKLA

Monumenttien suojelu edellyttää sen ympäristön säilyttämistä, ellei se ole mittakaavaltaan liian suuri. Jos perinteinen ympäristökokonaisuus on säilynyt, se on aina säästettävä. Monumentin suhteita tai sävyä muuttavaa uudisrakentamista, purkamista tai muunnosta ei pidä sallia.

7. ARTIKLA

Monumenttia ei voi irrottaa siitä historiasta, josta se on todisteena eikä siitä ympäristöstä, johon se kuuluu. Monumentin tai sen osan siirtämistä ei voi sallia ellei monumentin säilyttäminen sitä vaadi tai ellei sitä oikeuta ensiarvoinen kansallinen tai kansainvälinen etu.

8. ARTIKLA

Veistoksen, maalauksen tai koristeen, joka on olennainen osa monumentista, saa siirtää paikaltaan vain jos tämä on ainoa keino sen säilyttämiseksi.

RESTAUROINTI

9. ARTIKLA

Restaurointi on pitkälle erikoistunutta toimintaa. Sen tavoitteena on säilyttää ja tuoda esiin monumenttien esteettinen ja historiallinen arvo ja se pohjautuu alkuperäisen materiaalin ja autenttisten dokumenttien kunnioittamiselle. Restauroinnin on päätyttävä siinä, missä otaksuma alkaa. Lisäksi kaiken välttämättömän lisärakentamisen on erotuttava arkkitehtonisesta kompositiosta ja sillä on oltava nykyajan leima. Ennen ja jälkeen restauroinnin on aina tehtävä arkeologinen ja historiallinen tutkimus monumentista.

10. ARTIKLA

Jos perinteinen tekniikka osoittautuu riittämättömäksi, monumenttia voi vahvistaa käyttämällä kaikkea sitä nykyaikaista konservointi- ja restaurointitekniikkaa, jonka tehon tieteellinen tieto on vahvistanut ja kokemus koetellut.

11. ARTIKLA

On kunnioitettava monumenttien rakentamiseen eri aikakausina tehtyjä perusteltuja lisäyksiä, sillä tyylin yhtenäisyys ei ole restauroinnin tavoite. Jos rakennuksessa on päälle rakennettuja lisäyksiä eri aikakausilta, alla olevan vaiheen paljastaminen on oikeutettua vain poikkeusoloissa ja mikäli poistettava osa on merkitykseltään vähäinen, sekä mikäli esiin tuleva materiaali on historialliselta, arkeologiselta tai esteettiseltä arvoltaan huomattava ja mikäli se on säilynyt kyllin hyvässä kunnossa, jotta toimenpide on oikeutettu. Työstä vastaava henkilö ei voi yksin arvioida kuinka tärkeitä eri tekijät ovat eikä päättää mitä voi hävittää.

12. ARTIKLA

Hävinneiden osien täydentämisen on liityttävä kokonaisuuteen harmonisesti, mutta samalla täydennysten on erotuttava alkuperäisestä, jotta restauroinnilla ei väärennetä taiteellista eikä historiallista kokonaisuutta.

13. ARTIKLA

Lisäykset voidaan sallia vain elleivät ne häiritse rakennuksen mielenkiintoisia osia, perinteistä miljööä, komposition tasapainoa tai sen suhdetta ympäristöönsä.

HISTORIALLISET PAIKAT

14. ARTIKLA

Monumenttien sijaintipaikkojen on oltava erityisen huolenpidon kohteena, jotta niiden eheys turvataan, sekä taataan, että ne kunnostetaan ja esitetään asianmukaisesti. Tällaisten paikkojen kunnostuksessa on noudatettava edellisissä artikloissa esitettyjä periaatteita.

KAIVAUKSET

15. ARTIKLA

Kaivauksissa on noudatettava tieteellisiä normeja ja UNESCO:n vuonna 1956 hyväksymää suositusta, jossa määritellään arkeologisiin kaivauksiin sovellettavat kansainväliset periaatteet. Rauniot on säilytettävä ja on huolehdittava arkkitehtonisten elementtien ja löydettyjen esineiden pysyvän konservoinnin ja suojelun vaatimista toimista. Edelleen on helpotettava kaikin keinoin monumenttien merkityksen ymmärtämistä, ja se on tuotava esiin vääristämättä.

Kuitenkin kaikki rekonstruoiminen on suljettava pois a priori. Voidaan sallia vain anastyloosi, toisin sanoen olemassa olevien, mutta irronneiden osien liittäminen paikoilleen. Täydentävä materiaali on voitava aina tunnistaa ja monumentti on konservoitava ja sen muoto palautettava mahdollisimman vähällä materiaalilla.

JULKAISUTOIMINTA

16. ARTIKLA

Kaikessa säilyttämis-, restaurointi- tai kaivaustoiminnassa on aina noudatettava täsmällistä dokumentointia laatimalla analyttisiä ja kriittisiä raportteja, joita havainnollistetaan piirroksin ja valokuvin. Raporttien on sisällettävä kaikki kunnostustyön vaiheet, vahvistaminen, uudet järjestelyt ja eheyttäminen sekä työn kuluessa todetut tekniset ja muutoseikat. Raportti on tallennettava julkisen laitoksen arkistoon ja pidettävä tutkijoiden saatavilla. Raportin julkistaminen on suositeltavaa.

Seuraavat henkilöt osallistuivat monumenttien suojelun ja restauroinnin kansainvälisen julistuksen valmistelemaan komitean työhön:

Piero Gazzola, Italia, puheenjohtaja
Raymond Lemaire, Belgia, sihteeri
José Bassegoda-Nonell, Espanja
Luis Benavente, Portugali
Djurdje Boskovic, Jugoslavia
Hiroshi Daifuku, UNESCO
P.L. de Vrieze, Alankomaat
Harald Langberg, Tanska
Mario Matteucci, Italia
Jean Merlet, Ranska
Carlos Flores Marini, Meksiko
Robert Pane, Italia
S.C.J. Pavel, Tšekkoslovakia
Paul Philippot, ICCROM
Viktor Pimentel, Peru
Harold Plenderleith, ICCROM
Deoclecio Redig de Campos, Vatikaani
Jean Sonnier, Ranska
Francois Sorlin, Ranska
Eustathios Stikas, Kreikka
Gertrud Tripp, Itävalta
Jan Zachwatowicz, Puola
Mustafa S. Zbiss, Tunisia